

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2017. június 30-i ülése 8. számú napirendi pontja

Tájékoztató a Sió csatornán megvalósuló komplex turisztikai fejlesztésről - „Aktív turizmus fejlesztés szárazon és vízen”

Előterjesztő: Fehérvári Tamás, a Közgyűlés elnöke

Előadó: Fehérvári Tamás, a Közgyűlés elnöke

Az előterjesztést előzetesen tárgyalta a Területfejlesztési és Koordinációs Bizottság és a Pénzügyi és Monitoring Bizottság.

Tisztelt Közgyűlés!

„Élő híd” – Kék és zöld út a Balatontól a Dunáig

Tolna megye kiemelt gazdaságfejlesztési és vidékfejlesztési projektje a területén 100 km-es hosszúságban áthaladó Sió csatorna fejlesztése (teljes hossza 120 km), mely Közép Európa egyik legnagyobb tavát, a Balatont, és folyóját, a Dunát köti össze vízen és vízparton lehetőséget teremtve az aktív turisztikai résztvevőknek. Ez a hossz kb. fele a jelenlegi Balatoni Bringakörútnak.

A belföldi, ezen belül a balatoni turizmus számára kínál lehetőséget kedvezőtlen nyári időjárás esetén valamint elő- és utószezonban is, a Duna-Dráva Nemzeti Park, a Gemenci erdő és a méltán híres szekszárdi borvidék alternatív megközelítésével, elérésével.

Az útvonal mentén országosan is kiemelt műemlékek is találhatóak (ozorai vár, simontornyai vár, kölesdi és tengelici kastélyok, kúriák), valamint pincefalvak (Györköny, Sióagárd) és a híres szekszárdi borászatok (Vesztergombi, Takler, Duzsi, Vida, Mészáros, Bodri, Fritz, Heimann)

A csatorna kedvező adottságai (nem széles, nem mély, lassú folyású és nem hullámszik, továbbá a benne folyó balatoni víz tisztasága) ideálissá teszik mind családok, mind a baráti társaságok, tehát a kezdők számára is a vízzel és a vízi sportokkal (kajak-kenu, evezés) való megismerkedés lehetőségét.

A csatorna a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság által megvalósuló KEHOP-1.3.0-2015-00007 projektben teljes egészében kotrásra és tisztításra, a töltése pedig a szükséges helyeken megerősítésre is kerül ideálissá válhat a vízparton való turizmusra:

- az egyik oldalon 3,0 m aszfalt burkolattal létrejöhet az országos 62 sz. Sió-völgyi kerékpárút (Ehhez jelenleg a KEHOP-ban csak a 20 cm alapozó zúzott kőszórás készül el, az aszfaltozásra fennmaradó 2 Mrd forintba jelenleg még nincs forrás!)
- a másik oldalon marad a természetes partoldal, ahol a gyalogos és lovas turizmus számára kínálkozik kiváló terep a folyó mentén.

A fenti elképzelések az alábbi 3 projekt keretében kerülnek megvalósításra a Tolna Megyei Önkormányzat által.

Sió I. projekt

A TOP-1.2.1-15-TL1-2016-00019 azonosítószámú, „A Sió vízi turisztikai fejlesztés I. üteme” projekt támogatási szerződése 2017. június 6-án lépett hatályba, a projekt tervezett befejezése 2019. május 31.

A támogatási szerződés megkötéséhez 2017. május 31-én aláírásra került a „Konzorciumi megállapodás támogatásban részesített projekt megvalósítására” című dokumentum az alábbi konzorciumi partnerekkel:

- Tolna Megyei Önkormányzat, mint Konzorciumvezető,
- Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal,
- Harc Község Önkormányzata,
- Kölesd Községi Önkormányzat,
- Pálfa Község Önkormányzata,
- Simontornya Város Önkormányzata,
- Csiga-Biga Mozgás- és Képességfejlesztő Alapítvány,
- Szekszárdi Kajak-Kenu Sportegyesület;

A támogatási szerződés hatálybalépését követően megkezdődött a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal részéről a projekt menedzsment team felállítása.

A kötelező tájékoztatás és nyilvánosságbiztosítási feladatok ellátása keretében elkészítésre és kihelyezésre kerülnek a Közreműködő Szervezet által jóváhagyott tájékoztató táblák, melyet 5 megvalósítási helyszínen helyezünk el. A Tolna Megyei Önkormányzat honlapján elkészül a projektre vonatkozó legfontosabb információkat tartalmazó aloldal.

Az első mérföldkő határideje 2017. december 31., eddig az időpontig kell elkészíteni a projekt Kommunikációs tervét.

Szintén az első mérföldkőig kell elkészíteni a projektre vonatkozó engedélyes és kiviteli terveket, vízjogi létesítési engedélyt, bemutatni a rendezett tulajdoni viszonyokat, és véglegesíteni a projekt műszaki-szakmai tartalmát és költségvetését.

A projekt jelenlegi műszaki tartalma:

A projekt során kialakításra kerül Ozorától a Sió-csatorna Dunába történő torkolatáig egy kiszállókkal és megállókkal teli vízi turisztikai útvonal, amely teljes hossza 85 km.

Kiszállók: A projektben összesen 12 kiszálló építése tervezett, amelyek részben épített elemeket, részben a vízből kivehető, moduláris úszóstegeket tartalmaznak. Minden kiszálló lehetőséget biztosít arra, hogy a Sió adott pontján az evezős túrázók partra szállhassanak és megpihenhessenek. A vízen a kiszállók egymástól mért távolsága átlagosan 7,5 km. A két egymástól legtávolabb eső szomszédos kiszálló az Árvízkapu és Sióagárd között van (20,5 km), amelyek között azonban ma is biztosított a kiszállási lehetőség Szekszárdon (jelen projekt 2. ütemében itt kerül kialakításra a vízi túraútvonal fogadóközpontja a Szekszárdi Kajak-Kenu Sportegyesület projektvezetése mellett, azonban a sportegyesület mai telephelye is ellátja a kiszálló funkciót). A kiszállók tervezett helye a Sió felfelé haladva:

- Árvízkapu (Töltés km: 2.527)
- Árvízkapu (Töltés km: 2.840)
- Sióagárd (Töltés km: 23.300)
- Harc (Töltés km: 26.760)
- Medina (Töltés km: 36.600)
- Kölesd (Töltés km: 43.600)

- Borjád (Töltés km: 47.400)
- Uzd (Töltés km: 52.560) 48
- Sárszentlőrinc (Töltés km: 54.400)
- Pálfa (Töltés km: 66.100)
- Simontornya (Töltés km: 73.350)
- Ozora (Töltés km: 85.350)

Egy kiszálló tervezett költsége bruttó 4 669 553 Ft, amelyből bruttó 2 376 001 Ft az építmény költsége és bruttó 2 293 552 Ft az eszközként nyilvántartott moduláris úszóstég értéke. A kiszállók Tolna Megye Önkormányzatának költségvetésében szerepelnek.

Megállók: Azokon a településeken, ahol a kiszálló közvetlen közelében nincs erre alkalmas meglévő épület, ugyanakkor a település elhelyezkedése vagy turisztikai vonzereje ezt indokolja, a kiszálló mellett egy-egy megálló is kialakításra kerül. Ezek olyan épületek, amelyek a túrázók számára mosdót, étkezési és zuhanyzási lehetőséget (büfé) biztosítanak, valamint alkalmasak túrakenuk és kerékpárok tárolására, ezzel a túrázás kis „intermodális csomópontjaiként” jelennek meg. Minden ilyen épületben tervezett 2-2 túrakenu és 4-4 kerékpár tárolása, amelyek kibérelhetőek, és másikkal megálló épületekben leadhatóak.

Összesen 5 ilyen megálló építése tervezett az alábbi helyeken:

- Harc (hrs: 85)
- Kölesd (hrs: 1139/31)
- Sárszentlőrinc (hrs: 0163/2)
- Pálfa (hrs: 6)
- Simontornya (hrs: 759)

Egy megálló tervezett bruttó építési költsége 28 520 332 Ft, amelyhez eltérő mértékű terület előkészítési költség kapcsolódik a víz, szennyvíz, áram és útcsatlakozás szükséges kialakítása miatt. A megálló épületek áramellátásáról 4-4db 250kw teljesítményű napelem gondoskodik. Minden megálló építési költsége annak a települési önkormányzatnak a költségvetésében szerepel, amely területén tervezett a megvalósítása, kivéve a sárszentlőrinci megálló, amely Tolna Megye Önkormányzatának költségvetésében szerepel az építési telek tulajdonviszonyai miatt. A fenti 5 újonnan épülő megálló mellett Sióagárdon van egy meglévő vízi bázis, valamint Medinán van egy meglévő malom, amelyeket megnyitnak a túrázók számára, a megállókhöz hasonló funkciókkal. Az épített megállóban és a fenti két meglévő épületben tárolni tervezett eszközök (kenuk és kerékpárok, valamint kapcsolódó eszközeik) költsége telephelyenként bruttó 1 250 000 Ft, amely eszközök Tolna Megye Önkormányzatának költségvetésében szerepelnek.

Foglalkoztató-központ: A fenti megállókon túl a projekt része Medinán egy foglalkoztató központ kialakítása, amelyet a Csiga-Biga Mozgás-és képességfejlesztő Alapítvány valósít meg konzorciumi partnerként. A foglalkoztató központ az alábbi funkciókat fogja ellátni:

- Interaktív népi játszóház, népi játszóudvar, népi kismesterségek- fafaragás-bemutató terem: Hagyományápolás, élő népművészet, nyitott kézműves népi játszóház minden korosztály számára.
- Élményterápia- Interaktív Kutyas Játszó: Magyar kutyafajták bemutatása kutyas játszóházi programokkal összekötve. A programban a Csiga-Biga Alapítvány vizsgázott terápiás kutyái vesznek részt. A kutya, mint személyiségfejlesztő tényező hatással van a gyermek szociális- és érzelmi fejlődésére, elősegíti a társas kapcsolat kialakítását, azok alakulását, javítja

a gyermekek önértékelését. A kutya motiváló erő a gyermekek számára, aki elősegíti a gyermeknek a feladatra való figyelmének összpontosítását.

- Interaktív kiállítás - Sió csatorna élővilágának bemutatása
- Egészségmegőrző tevékenységek:
 - terápiás kert kialakítása /gyógynövények/
 - érzékelő-taposó ösvény létrehozása
 - kirándulás
 - élményjátsszótér kialakítása
- Természetismereti tevékenység
- Népzenei, néptánc tevékenység

A foglalkoztató-központ tehát egy olyan attrakcióval bővíti a vízi túraútvonalat, amely célja a természet értékének megismertetése már kisgyermekkorban. Célcsoportját tehát elsősorban a gyermekek jelentik. A központ egyedi, innovatív az alapítvány tapasztalataira építő eleme a kutyás terápia. A foglalkoztató-központ tervezett építési költsége bruttó 36 805 450 Ft, amelyhez kapcsolódik a központ szükséges eszközökkel való felszerelése (székek, asztalok, egyéb bútorok, berendezések), amely költsége bruttó 2 154 997 Ft. Minden a foglalkoztató központtal kapcsolatos költség a Csiga-Biga Alapítvány költségvetésében szerepel.

A Sió-csatorna töltésén végrehajtott beruházási elemek egyeztetése megkezdődött a vagyonkezelő Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatósággal, a végleges megállapodás határideje 2017. december 31.

Sió II. projekt

A „Sió-mente kerékpár turisztikai fejlesztés I. ütem” projekt megvalósítása konzorciumi formában, a Tolna Megyei Önkormányzat, a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal valamint az érintett települési önkormányzatok együttműködésében valósul meg.

A Sió-csatorna kerékpáros turizmusának komplex fejlesztésének célja, hogy a kerékpározás népszerűségére, társadalmi beágyazottságára alapozva, minél több embert motiváljon arra, hogy szabadidejében, azt hasznosan eltöltve, járja a természetet, legyen edzettebb, egészségesebb, és közben ismerje meg Magyarország rejtett történelmi, kulturális és természeti szépségeit. Fontos elv, hogy a megállóhelyek fejlesztésén keresztül a különböző járásmódok (kerékpáros, túrakenu, lovas, természetjárás) közötti kapcsolat fejlődjön, az intermodalitás erősítéséből származó jövedelemtermelő képesség pedig javuljon. Cél, hogy az egyes megállóhelyek fejlesztése és hálózatba kapcsolása révén, közvetett módon növekedjenek az egy helyszínen/régióban eltöltött vendégéjszakák valamint a „vendégköltések” száma és emelkedjenek a szolgáltatások nyújtásából származó közvetett és közvetlen bevételek.

A projekt I. ütemén belül megépítésre kerül Szekszárd és Sióagárd közigazgatási határától Harc község központjáig egy kerékpárút (4,5 km), mely részét képezi a Sió mellett kijelölt 65. számú országos kerékpárútnak.

Harc területén a kerékpáros útvonallal csatlakozik a Harc-Simontornya mellékúthoz, mely alacsony forgalma miatt képes kerékpáros turisták útvonalaként szolgálni. Szintén kerékpárút épül Simontornya belterületén több szakaszon is, ahol a forgalmi adatok ezt szükségessé teszik.

Simontornyánál a kerékpáros útvonal csatlakozik a Simontornya-Ozora összekötő úthoz. Így összességében Sióagárdtól Ozoráig mintegy 62 kilométeres összefüggő kerékpáros útvonal jön létre, mely számos turisztikai attrakciót érint közvetlenül: Sióagárd-Leányvár (pincefalu), Kölesd (régivármegyeháza), Borjád (söréttorony, Petőfi Emlékméhes), Pálfa-Felsőrácegrespuszta (Illyés Gyula és Lázár Ervin szülőhelye, általános iskolája), Simontornya (vár), Ozora (vár). Az útvonal mellett megállóhelyek is kialakításra kerülnek. Egyes helyeken, ahol a kerékpáros útvonal közvetlenül a Sió mentén fut (Harc, Kölesd, Sárszentlőrinc, Pálfa, Simontornya), a kerékpáros pihenőhely a vízi turizmushoz kapcsolódó megállóhelyekkel együtt kerül kialakításra. Ahol viszont több kilométer távolság van a Sió és a vele párhuzamosan futó kerékpározásra kijelölt mellékút között (Pálfa-Felsőrácegres, Medina), ott önállóan kerül kialakításra a kerékpáros megállóhely. Az útvonal mentén a szolgáltatásokat végző releváns vállalkozásokkal (főként vendéglátóhelyek, szálláshelyek, kerékpárszervizek) való együttműködés meg fog történni a turisták kényelme érdekében.

Az útvonal mentén várható a turisták számának és fogyasztásuknak növekedése a projekt megvalósulását követően.

A projekt összköltsége 391.114.691 Ft, melynek támogatására pályázat került benyújtásra a TOP-1.2.1-15 európai unió által társfinanszírozott pályázati programban, a pályázattal kapcsolatosan döntés még nem született.

Sió III. projekt

A Sió vízi turisztikai fejlesztésének II. ütemében egy komplex vízi turisztikai szolgáltató központ kerül kialakításra, valamint megvalósul ennek a központnak a kerékpáros kapcsolat kialakítása a Sió II. projektben létesülő kerékpárúttal.

A fejlesztési elképzelés, hogy a Szekszárdi Kajak-Kenu Sportegyesület tulajdonában lévő, Szekszárd-Palánkon található, 3495 m² alapterületű telken (hrsz: 01633/3, közvetlenül a Sió parton) egy komplex turisztikai szolgáltató központ kerüljön kialakításra, amely lehetővé teszi három közlekedési mód (vízi, bakancsos, kerékpár) segítségével a Sió és vonzáskörzetébe lévő települések bejárását, valamint környezeti és kulturális értékeinek megismerését. A tervezett létesítmény és kiegészítő elemei alternatívát nyújtanak a vízi sportot, a természetet, a mozgást, vagy csak egyszerűen a közösségi életet kedvelőknek minden évszakban.

A kerékpárút a Sió jobb partján kerül kialakításra a Szekszárd-Palánki hídtól Harc irányába a Völgység patak és a Sió találkozásáig 3.510 m hosszúságban.

Ezen kívül a vízi túra útvonalba bevonásra kerül egy új helyszín a Taplósi-holtág és a Sió találkozásánál Szekszárd Megyei Jogú Város területén (0107/2 hrsz.), ahol a Tolnai Tájak Íjász Egyesület által szervezett programok, valamint „Taplós Nomádia„ szolgáltatásai (önismereti táborok, természetfotózás, horgászat stb.) révén bővül a túraútvonalon elérhető szolgáltatások, valamint az érintett célcsoportok köre. Az említett helyen a Sió töltésen kerül kialakításra egy kiszálló, valamint elhelyezünk egy úszósteget is.

Jelenleg folyamatban van a támogatási kérelem összeállítása, a szakmai és pénzügyi tartalom véglegesítése. A támogatási kérelem benyújtásának tárgyalására rendkívüli Pénzügyi- és Monitoring Bizottsági ülésen kerül majd sor.

A támogatási kérelem benyújtásának határideje 2017. július 10.

Tisztelt Közgyűlés!

Határozati javaslat:

**A Tolna Megyei Közgyűlés a .../2017. (VI. 30.)
közgyűlési határozata a Sió csatornán
megvalósuló komplex turisztikai fejlesztés
végrehajtásáról**

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése elfogadja a Sió csatornán megvalósuló komplex turisztikai fejlesztésre vonatkozó projektek végrehajtásáról szóló tájékoztatót.

Felelős: Fehérvári Tamás, a Közgyűlés elnöke

Határidő: azonnal

Szekszárd, 2017. június 30.

**Fehérvári Tamás
a Közgyűlés elnöke**